

T. B. M. M. (S. Sayısı : 24)

**1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununa Bir Ek Madde
İlave Edilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî
Savunma ve Adalet Komisyonları Raporları
(1/401)**

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K.K. Gn. Md. 07/101-2148/01732

23.2.1988

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 23.2.1988 tarihinde kararlaştırılan «1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununa Bir Ek Madde İlave Edilmesi Hakkında Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal
Başbakan

GEREKÇE

Bu Kanun Tasarısında, 1402 sayılı Kanuna (9) numara altında bir ek madde ilave edilmesi öngörülmektedir.

Bu ek maddede, sıkıyönetimin askerî cezaevinin bulunduğu yerde kaldırıldığı tarih mebde olarak ele alınmakta ve bu tarihten itibaren sıkıyönetim askerî mahkemelerince tutuklanarak askerî cezaevlerine alınan kişilerin, Adalet Bakanlığı ile Millî Savunma Bakanlığı arasında mutabakat temin edilmesi halinde sivil cezaevlerine nakledilmeleri imkânı sağlanmaktadır. Maddede ayrıca, sivil cezaevlerine nakledilen bu kişilerin sivil tutukevlerinde uygulanan infaz rejimine tâbi olacakları belirtilmek suretiyle bunlar hakkında gözetim, denetim, işe ve infaz bakımından sivil tutuklular için geçerli olan sistemin tatbik edileceği hususuna sarahat getirilmektedir.

353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun 10/F maddesinde; askerî yargı organlarınca tutuklanmış veya hapsedilmiş veya askerî makamlarca muhafaza altına alınmış veya gözaltı edilmiş kişilerin askerî kişi olarak kabul edildikleri hükme bağlanmıştır.

Bu hükme göre sıkıyönetim mahkemelerince tutuklanarak askerî cezaevlerine alınan kişiler bu cezaevlerinde kaldıkları sürece asker kişi olarak mütalaa edilmektedirler.

Öte yandan bu kişiler, haklarındaki davanın sonuçlanması ve verilen hükmün kesinleşmesine kadar askerî cezaevlerinde muhafaza olunmakta, mahkûmiyet hükmünün kesinleşmesi halinde sivil cezaevlerine nakledilmektedirler.

Diğer taraftan 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 23 üncü maddesinde; sıkıyönetim sona ermiş olsa bile sıkıyönetim askerî mahkemelerinde açılmış olan davaların o sıkıyönetim mahkemesince sonuçlandırılacağı hükme bağlanmıştır.

Kanun Tasarısı;

— Meri mevzuat çerçevesinde sıkıyönetimin sona ermesinden sonra, askerî mahkemelerde sivil şahıslar hakkında dava açılmadığı ve askerî cezaevlerine bu tarihten itibaren sivil tutuklu alınmadığı,

— Askerî cezaevlerinde bulunup da haklarındaki mahkûmiyet hükümleri kesinleşenlerin sivil cezaevlerine nakledilmeleri sebebiyle, askerî cezaevlerindeki sivil kişi adedinin günden güne azaldığı,

— Askerî cezaevlerinin, asker kişiler tarafından işlenen suç failleri için kullanılmasının esas olduğu,

— Sıkıyönetimin sona erdiği tarihten itibaren askerî cezaevlerinin en kısa sürede esas fonksiyonlarına kavuşturulmasının uygun olacağı,

Görüşleriyle hazırlanmıştır.

Diğer taraftan, sıkıyönetimin kaldırılmasından önce sıkıyönetim askerî mahkemelerince tutuklanarak askerî cezaevlerine alınan kişiler hakkında da bu Kanun hükümlerinin uygulanacağı hususu hüküm altına alınmak suretiyle bu kişilerin durumu açıklığa kavuşturulmuştur.

Millî Savunma Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Millî Savunma Komisyonu

3.3.1988

Esas No. : 1/401

Karar No. : 3

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununa Bir Ek Madde İlave Edilmesi Hakkında Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 2.3.1988 tarihli 2 ncı Birleşiminde ilgili Adalet ve Millî Savunma Bakanlıkları temsilcilerinin iştirakiyle görüşüldü.

Tasarının tümü üzerinde yapılan müzakerelerden sonra maddelerin tetkikine geçilmesi kararlaştırıldı.

Tasarının 1 inci maddesiyle 1402 sayılı Kanuna Ek 9 uncu madde ilave edilmesi öngörülmektedir. Bu madde ile sıkıyönetimin kaldırılması durumunda askerî mahkemelerce tutuklanarak askerî cezaevlerine alınan kişilerin Adalet Bakanlığı ile Millî Savunma Bakanlığı arasında varılacak mutabakat neticesi sivil tutukevlerine nakledilmeleri imkânı getirilmektedir. Tasarı metnindeki (iki bakanlık arasında mutabakat)

şartı ile cümlenin sonundaki (devredilebilirler) ihtiyariliği Komisyonunda tartışmalara yol açmıştır. Sadece bir redaksiyon konusu addedilen bu müphemiyet, cümle sonunun (devredilirler) şeklinde bağlanması ile düzeltilmiştir. Komisyon görüşü; metinde bir (mutabakat) şartı var iken, bu mutabakatın olamadığı zamanlarda devredilme işleminin haliyle tahakkuk edemeyeceği manasını da içerdiğinden, cümle sonunda ikinci defa (ihtiyarilik) ifadesine gerek olamayacağı ve böylece kanun üslubundaki (emredilicilik) ilkesinin zedelenmeyeceği merkezinde birleşmiştir. Bu görüşe Adalet ve Millî Savunma Bakanlıkları temsilcileri de katılmışlardır.

Bu Kanuna bağlı olarak getirilen Geçici Madde kanun tekniğine uygun olarak yeniden düzenlenmiş ve 1 inci madde yapılan bu değişikliklerle Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Tasarının yürürlük ve yürütme maddeleri olan 2 nci ve 3 üncü maddeler uygun görülerek Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Adalet Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere işbu raporumuz Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan

Recep O. Ergun

Kayseri

Sözcü

Burhan Cahit Gündüz

İzmir

Üye

Kâzım Ulusoy

Amasya

Üye

Hilmi Ziya Postacı

Aydın

Devir işleminde süre konmadığı için karşı görüşüm saklıdır.

Üye

İsmail Dayı

Balıkesir

Üye

Ali Şahin

Kahramanmaraş

Başkanvekili

Gürbüz Yılmaz

Ordu

Kâtip

Mehmet Gürbüz Şakranlı

Manisa

Üye

Rifat Diker

Ankara

Üye

Rüştü Kâzım Yücelen

İçel

Üye

Ramiz Sevinç

İzmir

Üye

Hasan Zengin

Manisa

Devir işleminde süre konmadığı için karşıyım.

Üye

Hasan Pertev Aşçıoğlu

Zonguldak

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 1/401

Karar No. : 10

10 . 3 . 1988

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununa Bir Ek Madde İlave Edilmesi Hakkında Kanun Tasarısı Adalet Bakanı Sayın Mahmut Oltan Sungurlu'nun, Adalet ve Millî Savunma Bakanlıkları temsilcilerinin de katılmalarıyla Komisyonumuzca incelenip görüşülmüş, gerekçesi uygun görülerek maddelerine geçilmesi kabul edilmiş ve tasarı Millî Savunma Komisyonundan gelen şekli ile aynen benimsenmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili
<i>Alpaslan Pehlivanlı</i>	<i>Ihsan Nuri Topkaya</i>
Ankara	Ordu
Sözcü	Kâtip
<i>A. Reyhan Sakallıoğlu</i>	<i>Gökhan Maraş</i>
Sakarya	Kırşehir
Üye	Üye
<i>Ledin Barlas</i>	<i>Abdullah Ulutürk</i>
Adana	Afyon
	Muhalifim. Muhalefet şerhim eklidir.
Üye	Üye
<i>Kâmil Ateşoğulları</i>	<i>Hasan Namal</i>
Ankara	Antalya
Muhalifim. Muhalefet şerhim eklidir.	Muhalifim. Muhalefet şerhim eklidir.
Üye	Üye
<i>Mustafa Cumhur Ersümer</i>	<i>Naim Geylani</i>
Çanakkale	Hakkâri
Üye	Üye
<i>Ali Haydar Erdoğan</i>	<i>Ahmet Ersin</i>
İstanbul	İzmir
Muhalifim. Muhalefet şerhim eklidir.	Muhalifim. Muhalefet şerhim eklidir.
Üye	Üye
<i>Murat Başesgioğlu</i>	<i>Yılmaz Altuğ</i>
Kastamonu	Sivas
Üye	Üye
<i>Eyüp Cenap Gülpınar</i>	<i>Güneş Gürseler</i>
Şanlıurfa	Tekirdağ
	Muhalifim. Muhalefet şerhim eklidir.

MUHALEFET ŞERHİ

Sıkıyönetim Kanununa ek 9 uncu madde ilavesiyle ilgili tasarıda,
(Adalet Bakanlığı ile Millî Savunma Bakanlığı arasında varılacak mutabakat)
hususunda gerekli açıklama olmadığından, bu hususta ek maddeye muhalifiz.
Saygılarımızla.

Hasan Namal
Antalya

Abdullah Ulutürk
Afyon

MUHALEFET ŞERHİ

Komisyonunda görüşülmüş olan, 1402 sayılı Yasaya Ek 9 uncu madde eklenmesine ilişkin tasarıdaki «.... Adalet Bakanlığı ile Millî Savunma Bakanlığı arasında varılacak mutabakat üzerine....» ibaresini yasa yapma tekniğine ve yasaya bir madde eklenmesinin temel esprisine aykırı buluyoruz. Maddenin bu ibare kaldırılarak kabulünü öneriyoruz.

9 . 3 . 1988

A. Haydar Erdoğan
İstanbul

Kâmil Ateşoğulları
Ankara

Güneş Gürseler
Tekirdağ

Ahmet Ersin
İzmir

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununa Bir Ek Madde İlave Edilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununa aşağıdaki Ek 9 uncu madde ilave edilmiştir.

«EK MADDE 9. — Sıkıyönetimin kaldırılması durumunda, sıkıyönetim askerî mahkemelerince tutuklanarak askerî cezaevlerine alınan kişiler, Adalet Bakanlığı ile Millî Savunma Bakanlığı arasında varılacak mutabakat üzerine, sivil tutukevlerine devredilebilirler. Bu kişiler hakkında sivil tutukevlerinde uygulanan infaz rejimi tatbik olunur.»

GEÇİCİ MADDE — Sıkıyönetimin kaldırılmasından önce sıkıyönetim askerî mahkemelerince tutuklanarak askerî cezaevlerine alınan kişiler hakkında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

**1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununa Bir
Ek Madde İlave Edilmesi Hakkında
Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununa aşağıdaki Ek 9 uncu madde ilave edilmiştir.

«**EK MADDE 9.** — Sıkıyönetimin kaldırılması durumunda, sıkıyönetim askerî mahkemelerince tutuklanarak askerî cezaevlerine alınan kişiler, Adalet Bakanlığı ile Millî Savunma Bakanlığı arasında varılacak mutabakat üzerine, sivil tutukevlerine devredilirler. Bu kişiler hakkında sivil tutukevlerinde uygulanan infaz rejimi tatbik olunur.»

GEÇİCİ MADDE — (Bu Kanunun yayımı tarihinden önce sıkıyönetim askerî mahkemelerince tutuklanarak askerî cezaevlerine alınan kişiler hakkında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**ADALET KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

**1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununa Bir
Ek Madde İlave Edilmesi Hakkında
Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Millî Savunma Komisyonunun kabul ettiği metnin 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — Millî Savunma Komisyonunun kabul ettiği metnin Geçici Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

23 . 2 . 1988

Başbakan

Turgut Özal

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı

İ. Kaya Erdem

Devlet Bakanı

Abdullah Tenekeci

Devlet Bakanı

Ali Bozer

Devlet Bakanı

Anan Kahveci

Devlet Bakanı V.

Nihat Kitapçı

Adalet Bakanı

M. Oltan Sungurlu

İçişleri Bakanı

Mustafa Kalemli

Maliye ve Gümrük Bakanı

A. Kurtcebe Alptemoçin

Bayındırlık ve İskân Bakanı

İ. Safa Giray

Ulaştırma Bakanı

Ekrem Pakdemirli

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

İmren Aykut

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

Fahrettin Kurt

Devlet Bakanı

Kâzım Oksay

Devlet Bakanı

Veysel Atasoy

Devlet Bakanı

Yusuf B. Özal

Devlet Bakanı

Mehmet Yazar

Devlet Bakanı

Nihat Kitapçı

Millî Savunma Bakanı

Ercan Vuralhan

Dışişleri Bakanı V.

Ekrem Pakdemirli

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı

Hasan Celâl Güzel

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı

Bülent Akarcalı

Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı

H. Hüsnü Doğan

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Şükrü Yürür

Kültür ve Turizm Bakanı

M. Tınaz Titiz

(Millî Savunma Komisyonunun)
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Adalet Komisyonunun Kabul
Ettiği Metin)

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

